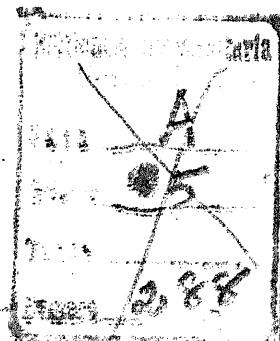
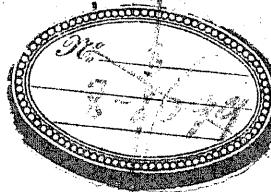

A
6.a.7

5.

incarnation

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL
GRANADA
Sala: A
Estante: 4
Número: 340

211844402

del collegio de la confr. de Jesus de granada B. R. 365

DE SACROSAN CTO INCARNA TIONIS MYSTERIO

Disputatio Theologica;

*IN QVA ETIAM DOGMA
VBIQVE TARIORVM REFELLITVR:*

Proposita

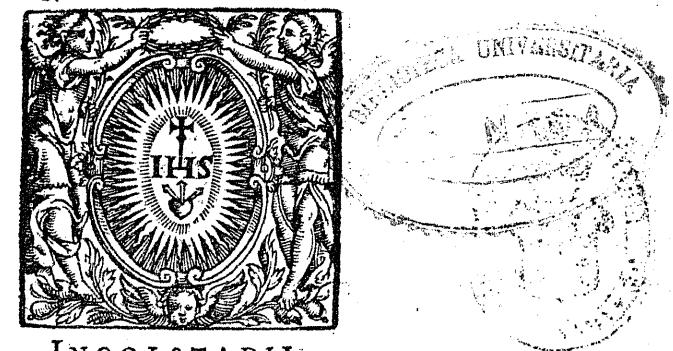
IN CATHOLICA ET CELE
BRI ACADEMIA INGOLSTADII,
die Mensis Iunij, ANNO M.D.XC.

PRÆSIDE

*MATHIA MAIRHOFER,
SOCIETATIS IESV.*

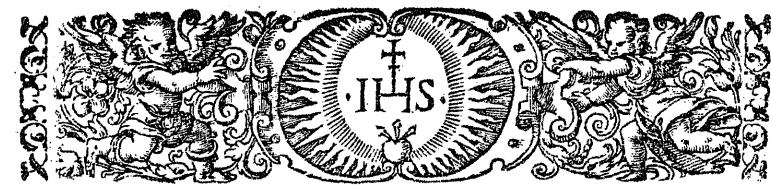
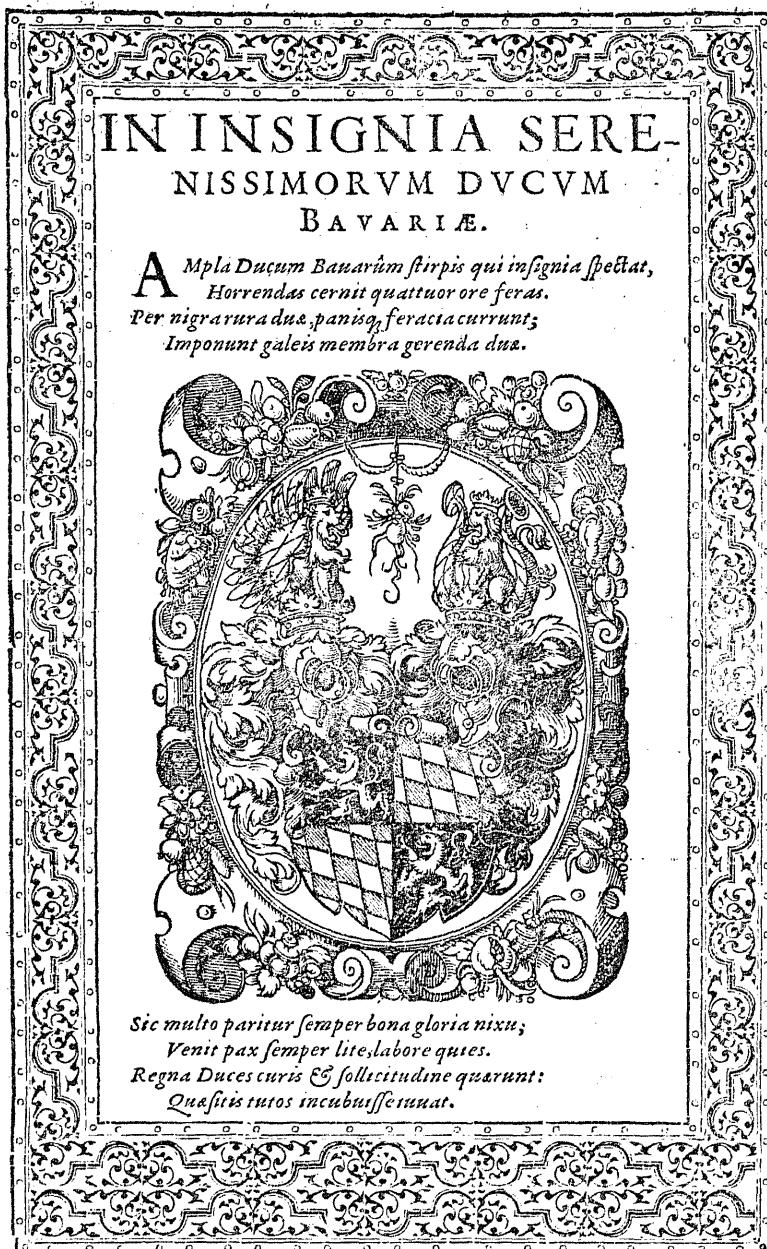
RESPONDENTE

*PROUTROQVE IN SS. THEOLOGIA BAC
CALAVREATVS GRADV CONSEQUENDO, M. DA
VIDE PVECHOVER, Straubingensi Boio, Imperialis Collegij
ad veterem Capellam D. Virginis Ratisponæ Canonico.*

INGOLSTADII,

*Excedebat DAVID SARTORIVS.
manuscript*

SERENISSIMO ET
REVERENDISSIMO PRINCIPI
AC D.D. PHILIPPO, COMITI PALATINO
RHENI, VTRIVSQUE BAVARIÆ DVCI,
Episcopo Ratisponensi, &c. Domino
suo clementissimo.

Non postremum locum, Ser. me ac R. me Princeps, præsens ad disputationem de SS. Incarnationis Dominica mysterio proposita questio in SS. Theologia obtinet, ut potè qua non in solo Dei, aut hominis tantum consideratione occupatur; sed Christum Dominum, qui cum sit unicus humani generis apud Deum mediator, & Dei & hominis naturam unico simul complexu coercet, explicandum sibi sumit, in qua enucleanda omnes ferè Theologi summa animi contentione desudarunt, rem tantam, in qua cardo vniuersa Christiana Religionis consistit, omnium calamis dignam; immò omnium linguas excedentem, minimè silentio pertransiendum arbitrantes, idq; verè & religiosè. In id enim vel pricipue sacra litera incumbunt, ut nos mortales ad indefinientes laudes & gratias Christo Domino pro eius in genus humanum imminens collatis beneficiis decantandas incitent atque inducant, propositis iis singulis ferè paginis; maximè verò duobus illis SS. Apostolorum dictis ad viuum adumbratis, quorum uno S. Ioannis ipse Christus propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostis autem tantum, sed etiam pro totius mundi dicitur: Et altero D. Pauli, cum idem Christus Dominus factus esse nobis sapientia, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio asseritur; illa ipsa beneficia hac questione indiscussa non modo nondignis laudum vocibus non prosequemur: sed nec quanta omnino sint cognoscere poterimus. Quid quod huius planè admirabilis mysterij cognitio, in hoc mortali etiam corpore degentes beatos faciat? Si enim supercalefis Beatitudo in summi illius Boni, quod est Deus Opt. Max. visione & cognitione sita est, non video quamobrem cum non beatissimum in hac vita proclamare debeamus, qui pro humani intellectus viribus, huius mysterij absconditi à seculis &

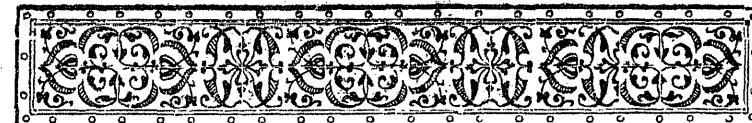
EPIST. DEDICAT.

generationibus, exactissima cognitione perficitur. Quæcum ita sint, equidem me circa hanc nobilissimam questionem aliquid disputationis meditarem ea nonnihil cura distractus, cuinam hec à me; sub præsidio Reuerendi & colendissimi mei Preceptoris, ad defendendum suscepta disputatio inscribenda ac dedicanda esset. Quam sanè permolestam curam Ser. m^a ac R. m^a Cel. Tua mihi in mentem veniens opportune submouit. Nam cùm omnia qua in eligendo aliquius operis Patrono spectari possunt, mecum aliquanto accuratius ponderassem, adeò multa sese mihi rationum momenta obtulerunt, quæ eam sub Tua Cel. amplissimo patrocinio potius, quam sub cuiusvis alterius nomine in lucem edendam hortabantur, vt sine culpa aliter facere vix integrum videretur. Ipsa etenim (vt alias rationes omittam) de Catholica Ecclesia Duce & Pastore Christo Domino disputatione non nisi Ducem Ecclesieq^z Antifitem oportet ut habeat patronū. Et eundem quidē Bauariae Ducem ac Ratisponen. Ecclesia Pastorē, à Bauaro atq^z eodē clero Ratisponensi videlicet proposita. Quapropter omnibus modis Tuam Cel. rogo atq^z obtestor, vt hoc literariū munus à me Tua Cel. oblatū & inscriptū ea clementia ac humanitate, qua haec tenus semper omnium, presertim in SS. Theologiae grauiſſimo studio, conatus amplexata est, suscipere & amplecti velit, factura in hoc rem immortali laude dignissimam, neq^z nouam aut inusitatam Serenissime Bauariae Principum familia, cuius erga Christianam religionem incredibilis feroꝝ, & erga subditos summa clementia in Tua Cel. iam elucescens, eam huius pertenuis disputationis patrocinium libentissimis animis subituram mihi planè persuadent. Qvōd itaq^z reliquum est Deus Opt. Max. Tuam vt Cel. Ecclesiæ suæ diutissimè in columen seruet precor, precaborq^z, quamdiu vixerō. Data Ingolstadij, 27. Maij.

Tuæ Ser. m^a Cel.

humillimus

M. DAVID PVECHOVER.

VÆ de mysterio Incarnationis in Scholis explicanda proponuntur, eorum alia naturam & rationem Vnionis hypostaticæ continet, alia gratia excellentiam explicant, qua humana Christi natura ceteris omnibus substantiis creatis preter Vnionem hypostaticam antecelluit: alia pertinent ad declarandum officium redemptionis, quo mysterium Incarnationis tanquam in finem refertur: Ex his tribus capitibus primum his thesibus proponendum sumpsimus.

CAPVT PRIMVM.
EORVM IN QUIBUS RATIO
& **Essentia Incarnationis consistit summa-**
riam explicationem continet.

THESIS I.
Vo d Propheta Daniel futurum præuidit, vt peractis Lx x hebdomadibus annorū, capto initio à restitutione vrbis Hierosolymorū, vngeneretur Sanctus sanctorum; hoc ipsum impletum esse in Christi aduentu testatur S. Ioannes his verbis: Et Verbum caro factū est. Tunc enim vndeus est Sanctus sanctorum, Theologis Scholasticis & SS. Patribus consentientibus, quando secunda Persona SS. Trinitatis in hypostaticam societatem assumpsit naturam humanam Christi, ita vt vna atque eadem numero substantia esset Deus verus & homo: Et hoc idem est quod S. Ioannes testatur Verbum factum esse carnem.

2. Quo principio facto, elucet primū, quid vocabulū Incarnationis significet, quo ex Latinis Doctoribus vñt

A 3 sunt

CAPUT PRIMUM

sunt S. Cyprianus in lib. 2. contra Iudæos, c. 2. S. Ambrosius in opusculo de Incarn. Dominicæ sacramento, & lib. 3. de Spiritu sancto, c. 12. S. Augustinus lib. 10. de ciu. c. 24. S. Hieronimus in commentariis in S. Marcum, c. 1. Secundò, perfectum esse quod Incarnationis vox significat, atque adeò naturam humanam Christi hypostatica vniione cum Verbo diuino verissimè deuinctam esse. Cuius veritatis tamen multa tamque firma sunt argumenta præter adducta duo testimonia, ut aut nunquam dogma vnum probari ita firmiter possit, ut fidei certissimam assensionem mereatur, aut stultus sit qui tanto rationum pondere non mouetur. Primum enim omnibus illis argumentis certissimis atque grauissimis, quibus vniuersa Christianæ religionis summa, stabilitur. Secundò speciatim iis, quæ hominem Christum docent verum Deum fuisse: Quod in primis efficiunt miracula ab ipsomet Christo in huius confirmationem facta: Deinde prodigia quæ in ipsius morte non sine diuino nutu acciderunt: Sybillarum vaticinia: Cacodæmonum in simulachris latentium extorta confessio: Vita Christi irrepræhensibilis, eiusdemque lex sanctissima: Eorum qui Christum diuinitate exuere conati sunt casus luctuosissimi: Oracula Prophetarum & protestantium, Messiam verum Deum esse & Christum ex omnibus conditionibus, quasi digito demonstrantium: Historia Euangelica & Apostolorum Epistolæ, in quibus modò diuinitas ipsa, modò actiones, & proprietates, & honor Latriæ quæ sunt propria Dei, cum Christo communicantur, modò cum Deo ex æquo Christus confertur, modò filius Dei naturalis appellatur. Quibus postremò accedit sanctorum Martyrum, Doctorum & totius orbis testimonium grauissimum.

3. Horum autem testimoniorum alia Ethnicos, alia Iudæos, alia Hæreticos prosternunt: quædam etiam omnes simul.

DE INCARNATIONE.

simul infidelitatis atque inscitiae redarguant: tametsi non omnium animi eorum firmitate pari ratione permouentur. Quid enim, inquit Apostolus ad Rom. 3. Si quidam illorum nō crediderunt, nunquid eorū incredulitas fidem Dei euacuavit? Quasi diceret, non idcirco quia non omnes iis argumentis, quibus fidei mysteria corroborantur, ad credendum adducuntur, ideo vel mysteria falsa sunt, vel rationum momentis sat firmis non probantur.

4. Est enim operæprætium animaduertere veritatum duo esse genera; Alterum cum evidentia iungitur; Alterum evidentia caret. Primum genus veritatis ex evidentia adipiscitur, ut vel terminis explicatis, vel demonstratione adhibita, negari non possit: Alteruna rationibus quibuscumque propositis, nunquam explicari aut probari ita potest, ut dissentendi facultas omnino adempta sit.

5. Huius generis veritas est quam mysterium Incarnationis, de quo agimus, continet. Quia igitur evidentia caret, & homines superbia inflati atque peruvicaces, quod si bisi semel persuaserūt, in eo malunt proprio iudicio subnixi persistere, quæ errorē cum debita animi moderatione, ex alterius præsertim arbitrio, deponere: Ideò rationes, quibus hoc mysterium luculentissimè probatur, non in omnibus locum inueniunt.

6. Tertiò, quoniam nihil in hoc mundo geritur, aut fit, nisi possibile; idcirco dato filium Dei hypostaticè naturam humanam assumpsisse, consequitur, vunionem inter diuinam personam & naturam humanam hypostaticam esse possibilem. Qua concludendi forma rectius hoc mysterium absolutè esse possibile ostenditur, quæ argumentis quæ velex infinita Dei perfectione, vel ex rerum creatarum similitudinibus, vel etiam ex solutione argumentorum fallacium ducuntur (tametsi contra Gentiles etiam aliunde argumenta deponi valida possunt) Aliud enim est veritatem.

4.

CAPUT PRIMUM

tatem mysterij probando ostendere, aliud argumenta, quæ à nobis contra obiici possunt, diluere, vel eiusdem mysterij veritate posita, exempla afferre, quorū analogia faciat ut non debeat videri impossibilis.

7. Ex omnibus porrò exemplis quæ hoc mysterium aliqua ratione declarant, appositissimum esse videtur coniunctio animæ & corporis, quo exemplo S. Athanasius in Symbolo est usus. Quemadmodum enim ex anima & corpore fit una essentia: ita ex hypostasi Diuina & humana natura fit una substantia perfecta, quæ est Persona. Vnde meritò iudicantur minus idonea exempla ab insitione ramiculorum, vel ab inflammatione ferri petita. Quin & unio inter suppositum mixti & Elementorum naturas, quamuis substantialis, in exemplum tamen adducenda non est, sed hinc potius Auerrois sententia, qua Elementorum formæ substantiales in mixto perdurare creduntur, refellenda.

8. Incidit verò hīc duplex Quæstio. Altera: Quomodo fieri possit absque mutatione Diuina hypostasis, vt iam ex tempore Incarnationis Deus sit homo, atque adeò habeat naturam humanam quam ante non habuit: Vel vt verè dicatur, iam Deus assumpit naturam humanam, terminat naturam humanam, quod antè verè dici non potuit; non enim ab aeterno sed ex tempore Deus homo factus est. Altera: In quo vera ratio hypostaticæ unionis consistat.

9. Ad priorem Quæstionem respondet: Duo esse in Incarnationis mysterio consideranda: Assumptionem scilicet ipsam seu terminationem, qua Diuina hypostasis ordinem naturæ humanæ terminat: Et copulationem naturæ humanæ cum Verbo. Si de copulatione naturæ humanæ cum Verbo loquamur, idcirco Diuina hypostasis ex illius adjunctione non mutatur, quia non transit de potentia ad actum (vt loquuntur) Cùm enim sit Infinita perfectione prædicta, omnem imperfectionem atque adeò potentiam

tentiam excludit, per quam possit accessionem perfectionis extrinsecus accipere.

10. Loquendo autem de assumptione vel terminatione Diuine hypostasis, hēc ideo non mutatur, quia ratio obiectiva, per quam terminat ordinem dependentiæ naturæ humanæ, est una atque eadem formaliter obiectiuè à parte rei, & ante Incarnationem ex aeternitate, & iam post Incarnationem perfectam ex tempore: cùm nihilominus tamen propter infinitam suam perfectionem, qua eminenter vel formaliter continet quidquid perfectionis ambitu totius Entis compræhenditur; fundamentū sit duarum enuntiationum, in quarum una idem negatur de illa ex omni aeternitate, quod in altera ex tempore Incarnationis de eadem affirmatur. Quia scilicet propter eminentem suam perfectionem hoc sibi vendicat, vt per eandem rationem obiectiuam possit esse & non esse principium vel causa effectus, qui coniunctione naturæ humanæ cum ipsa continetur.

11. Neque hinc euerti axioma illud necesse est: Non potest idem de eadem re secundum eandem rationem affirmari & negari. Non enim hoc axioma hanc efficit sententiam: non posse idem de eadem re secundum eandem rationem formalem obiectiuam affirmari & negari. Nam Voluntas una atque eadem secundum eandem rationem formalem ex parte Obiecti, est modò principiū per emanationem appetitionis, modò non est principium. Sed intelligitur simul tempore: Item secundū eandem omnino rationem, vt in scholis fusiū explicari solet.

12. Altera Quæstio præcipua est huius disputationis, & ad explicandum admodum difficilis, tum propter hypostaticæ Unionis in Christo sublimitatem, tum propter discrepantiam opinionū de distinctione inter naturam singularem hominis & personam: quam aliqui distinguiri rea-

B

liter

liter arbitrantur, alij contra distingui negant, cùm tamen plurimum intersit ad declarandā vniōem hypostaticam accommodatè ad captum nostrum, vtram opinionem ex his sequamur.

13. Quoniam verò ad hoc grauissimum mysterium declarandum commodior & veritati etiam magis consentanea est opinio, quæ personam à natura hominis re ipsa distinguit, eam hīc missis opinionibus pro vera ponimus, vno solo argumento ne ratione carere videamus in illius confirmationem addito, quod est eiusmodi.

14. Qui negat personam distingui realiter à natura humana, tollit vniōem hypostaticam inter naturam humanam Christi, & Verbum diuinum: ergò persona realiter à natura humana distinguitur. Consequentia clara est. Probatur propositio antecedens. Qui naturæ humanæ Christi tribuit id quo cæteri homines distinguuntur à Verbo diuino personaliter, is tollit vniōem hypostaticam inter naturam humanā Christi & Verbum diuinum: Sed qui personam à natura singulari re ipsa nō distinguit, illud omne tribuit naturæ humanæ Christi quo cæteri homines personaliter à Verbo distinguuntur: igitur tollit vniōem hypostaticam. Minor probatur. Quia id quo distinguuntur cæteri homines à Verbo personaliter, est idem re ipsa quod natura singularis: Christi humana natura est singularis: Ergo qui personam non distinguit re ipsa à natura singulari, tribuit Christi naturæ humanæ idem quo cæteri homines personaliter à Verbo distinguuntur.

15. Ad hoc argumentum alterum necesse est respondere, vel, personam quidem non distingui re ipsa à natura singulari, sed tamen vt persona est esse fundamentum negationis triplicis, cuius negationis fundamentum non est natura singularis Christi: vel, naturam singularem esse personam

sonam, qua ratione caret Relatione, in qua vno personalis inter naturam humanam & personam diuinam constitut: hanc verò esse in natura singulari Christi, idcirco non esse personam, ac proinde personaliter à Verbo non distingui.

16. Primum facile refellitur. Quia negatio est actus intellectus fundamento posterior, ita vt posito fundamento sequatur: & si aliud non dicatur, fatendum est naturam singularem esse fundamentum huius negationis: cùm igitur Christi natura humana singularis sit, erit fundamentum negationis huius adeoque habebit illam: atq; ita nulla re, qua cæteri homines personaliter à Verbo diuino distinguuntur, carebit.

17. Alterum verò nullam omnino habet cum vero similitudinem. Primum, quia cùm personam idcirco negent re ipsa distingui à natura, ne res absque necessitate multiplicant, coguntur nihilominus tamen ad Relationem vniōis confugere; Quæ nulla ratione probabili stabiliri potest alia, quam quod constituto personam non distingui re ipsa à natura, necessariò asseritur, vt mysterium Incarnationis impossibile non esse explicari possit.

18. Secundò. Quia si relatio hæc fit accidens, non est idonea res in qua vno hypostatica constituatur: vt potè per quam sit vna substantia in genere substantiæ: si verò dicatur esse substantia, non sine absurdo concedendum est aliquid quod nec sit materia, nec forma, nec compositum, contra divisionem Aristotelis receptam. Item: ergò Relatio creata formaliter vt Relatio, est in genere substantiæ, quod à communi sententia omnium abhorret.

19. Tertiò. Cùm Relationem necesse sit habere fundamentum, id non potest esse natura singularis in propo-

sito: Vel igitur posito fundamento necessariò sequitur: & fatendum erit naturam humanam Christi habere propriam personalitatem, atque adeò distingui à Verbo personaliter: Vel non necessariò sequitur, & alia nouitas iterum suscipienda erit, nimirum, Relationem vniōnis esse terminum immediatū productionis, quod est contra naturam aliarum Relationum creatarum, etiam quæ communi omnium sententia præstantiores Relationes sunt, quam Vnio, neque tamen tanta gaudent perfectione, ut productionis possint esse immediatus terminus.

20. Posito igitur personam à natura singulari re ipsa distingui, vno hypostatica primū non consistit in actione Verbi diuini, qua natura humana Christi absque propria & creata personalitate conseruatur. Nam actio hæc communis est tribus personis, cùm tamen vno hypostatica sit propria Verbi.

21. Secundò, non in passione vel receptione. Quia præditum esse potentia recipiendi aliquid extrinsecus, & habere ordinem ad tales potentiam repugnat infinitæ perfectioni, qua Verbum diuinum omnibus rebus creatis antecellit.

22. Neque tertio in penetratione vel in distantia, per quam fiat vt natura humana Christi secundū omnes partes à Verbo diuino, tanquam à radio, collustretur. Quia non solum natura humana: sed omnes omnino res creatæ à Verbo diuino, & à tota SS. Trinitate permeantur, inter quas tamen & SS. Trinitatem vno hypostatica non interuenit.

23. Neque quartò in accessione Entitatis alicuius, cuius quia natura humana Christi est particeps, intelligitur cum Verbo diuino colligata esse hypostaticè, quemadmodum Scotus, Okamus, Gabriel arbitrantur, quia huiusmodi Entitatem iam iam refellimus.

24. Ne-

24. Neque quintò consistit in quadam coniunctione accidentalí, per inhabitationē Verbi vel voluntatis conformatiōnem, vel instrumentalem cooperationem humānæ naturæ cum Verbo: quemadmodum Nestorius explicabat, quem imitantr hæretici, qui hac nostra ætate negant, Christum Dei esse naturalem filium. Nam ex coniunctione Verbi cum natura humana fit vna persona, vnum enim tantū Messias in Scriptura nominatur, cui diuinam simul ac humanam naturam tribuit: Et passim in libris noui Testamenti, vni atque eidem, qui hominis appellatione afficitur, ascribuntur ea quæ non nisi in Deum propriè conueniunt, codemque modo ascribuntur, quo Dei propria sunt: prædicatione scilicet directa, & in significatione vocabulorum propria: per coniunctionem autem accidentalem non potest fieri, ut duæ naturæ in vnam personam coalescant: ergo vno hypostatica non in vno ne accidentalí est sita.

25. Neque sextò in conuersione naturæ humanae in diuinam: quemadmodū hæresis Eutychetis asserebat. Nam primū, non fuisse in Christo nisi vna natura, quod in multis Conciliis est damnatū. Secundò, non fuisse Christus à tempore Incarnationis verus homo. Non enim dicere potuit Eutyches, naturam humanam conuersam esse in naturam diuinam, sicut subiectum E. C. conuertitur ex albo in nigrum. Quia perfectio naturæ diuinæ excludit ordinem ad subiectum. Si autem natura humana fuit terminus à Quo conuersio, necessariò fatendum est humānam naturam in conuersione periisse. Quia conuersio est mutatio, in qua vnum transit in alterum: Ex quo sequitur Christum à tempore Incarnationis non fuisse hominem: Imò etiam aliud, non minus à fide alienum sequitur: Christum ante Incarnationem extitisse hominem: quia quod in aliud permittatur a transitu, oportet ut antè extiterit.

B 3

26. Ne-

26. Neque septimò in mixtione vel confusione naturarum diuinæ & humanæ, eadem de causa: Quia mixtio est mutatio, quæ non habet locum in Deo. Si verò natura humana fuisset mixta, tum non mansisset integra, Incarnatione perfecta: Vnde Christus non fuisset perfectus homo, quod est contra Scripturam & Ecclesiæ definitiōnem.

27. Neque octauò consistit in vnione, qualis est inter materiam & formam, ex quibus vna natura efficitur. Quia in primis Verbo diuino vterque ordo & materiæ ad formam & formæ ad materiam repugnat. Deinde, quia ex duabus naturis perfectis non potest fieri alia perfecta natura. Perfecta enim natura siue essentia dicitur, cui non potest addi perfectio cum qua faciat essentiam aliam ex vtraque constitutam.

28. Per illustratis porrò illis vniōnum generibus quæ rationem propriam vniōnis hypostaticæ non assequuntur: vt veram ac genuinam vniōnis hypostaticæ naturā comprehendamus, antè opus est perspectam habere rationem, secundum quam ex natura hominis & propria personalitate creata vna persona perfecta cōflatūr. Nam secundum quandam illius analogiam & similitudinem, ex Verbo diuino & natura humana Christi fit vna persona.

29. Itaque cùm suprà probatum sit à natura creata personam re ipsa differre, necesse est, in persona præter naturam singularem contineri gradum quendam realiter distinctum à natura singulari, cuius adiunctione natura singularis in genere substantiæ vltimò compleatur; ita vt vñà cum illo substantiam perfectam constituat, vltrà in genere substantiæ nullo modo perfectibilem.

30. Ex quo, cùm naturam singularem necesse sit effici incommunicabilem & per se subsistentem ac terminatam, inde appellari solet gradus Incommunicabilitatis & subsisten-

sientiæ: Etiam terminus personalitatis à quibusdam dicitur, quia sua accessione facit, vt persona vltrà in genere substantiæ non possit perfici.

31. Iam vñio, quæ inter naturam humanam Christi & Verbum interuenit, in hoc consistit: vt Verbum diuinum supplet vicem personalitatis creatæ terminando eodem modo naturam humanam, quo modo personalitas creata & propria terminasset; detractis tamen imperfectionibus. Quæ limitatio idcirkò adiicienda est, quia duo personalitatis creatæ propria sunt; alterum, vt terminet, id est, vt expleat naturæ humanæ ordinem atque exigentiam, quæ facit vt extrinsecam perfectionem exposcat cum qua perfectam substantiam constituat; alterum, vt terminet naturam humanam in modum formæ; vnde vicissim à natura humana pendet, quemadmodum forma pendet atq; perficitur à materia. Iam Verbum diuinum supplet locum personalitatis creatæ quo ad functionem priorem, quæ nullam imperfectionem inuolutam tenet: formæ locum non supplet, quia cum imperfectione iuncta est, idcirkò igitur restrictione vtendum fuit.

32. Atque vniōne hypostatica in hunc modum explicata, apparet has propositiones esse verissimas: Deus est homo, & Homo est Deus. Quia est regula Dialecticorum, nomina quæ ex natura suæ significationis pro eadem re substituuntur, de se vicissim prædicantur, & vñio hypostatica secundum rationem explicatam facit, vt vocabulum Deus & vocabulum Homo pro eadem re substituantur: Neque tantum vera sunt: sed vtraque etiam est in materia naturali. In quarum tamen altera prædicatum directè prædicatur: in altera indirectè.

33. Secundò, sequitur hanc propositionem absolutè & sine restrictione concedendam esse: Deus factus est homo. Quia etsi Deus sit Immutationis expers, & participiū (factus)

(factus) immutationem importet; tamen ex regula Dialecticorum, Terminus inceptionem significans, quando cum determinatione prædicatur, afficit terminum ex parte prædicti positum, non subiectum. Quæ regula si vera est, quemadmodum communis sententia Dialeticorum docet, neganda est propositio conuersi prædicati: Homo factus est Deus. Quia Deus non est factus: cum immutari vel accessione perfectionis vel detractione non possit.

34. Tertio: Omnes Enunciationes, quæ ab utriusque naturæ attributis essentialibus sumuntur, esse essentiales, atque ad quæstionē qua Quid est quæritur pertinere. Quod singulatim etiam colligitur ex definitione Pontificis Alexandri III. in c. Cùm Christus, tit. de hæreticis. An tamen comparatione ad personam diuinam Verbi, vt est persona diuina, possit accidentalis appellari: quia extrinsecè per modum accidentis, quod est quintum prædicabile, de illa prædicatur, in quæstionem venire potest. Ad quam respondetur, non esse dicendam accidentalem sed extrinsecam potius. Quia quod prædicatur in modum accidentis de altero, non constituit cum illo vnum Ens per se; sicut in proposito ex Verbo diuino & natura humana constituitur.

35. Sequitur quartò. Quando quæritur: Vtrum Christus compositus sit, verissimè responderi, non quidem absolutè loquendo compositum esse: propterea quod Christi nomen absolutè accipitur pro persona diuina vt diuina, secundum quam rationem non est compositus: sed cum reduplicatione, quatenus est subsistens in duabus naturis, vel etiam quatenus est subsistens in natura humana, compositum esse. Quia compositum formaliter dicitur illud, quod cùm vnum sit, qua ratione vnum, constat ex pluribus coagmentatum, quorū vnum non est alterū: Et Christus qua ratione Deus est & homo, Itē qua ratione homo,

est

est vna substantia ex pluribus constans, quorum vnum non est alterum.

36. Simili modo, hæc propositio: Christus est creatura, absolutè neganda est. Quia terminus, Creatura, ex natura suæ significationis non nisi de eo prædicatur cui immediatè conuenit significatum, atque adeò quod secundum se totum est factum ex nihilo: est autem falsum, Christum secundum se totum, id est, secundum omnia, quæ includit, esse factum: cum reduplicatione autem verissimè dicitur, Christum secundum naturam humanam, siue quatenus homo, reduplicando tantū naturam humanam esse, creaturam.

37. Quintò sequitur. Si quispiam quæreret, An vno hypostatica sit aliquid creatum nec ne? Respondendum esse, vniōnem à qua formaliter, id est, essentialiter denominantur Verbum diuinum & natura humana Christi vna hypostaticè, esse partim creatum, ex parte scilicet naturæ humanæ: partim increatum, ex parte Verbi diuini. Quia essentialiter comprehendit non tantum terminationem Verbi, vt ita dicam, actiua: sed etiam passiuam naturæ humanæ. Vno verò, à qua Verbum & natura humana denominantur vna formaliter, id est, essentialiter in genere formæ aliquo modo, non est aliquid creatum. Quia ratio formalis vniōnis est terminatio actiua Verbi sola; non etiam passiuia naturæ humanæ, quæ materiæ potius gerit similitudinem.

38. Eademque distinctione respondendum est quando quæritur, An vno hypostatica sit vniōnem maxima? nimirum si loquamur de vniōne hypostatica, à qua Verbum & natura humana denominantur essentialiter & perfecta siue totali denominatione vna, esse maximam quidem dignitate, propter personam diuinam quam comprehen-

dit:

dit: non tamen in genere vniōis. Non tantūm enim vniō triū personarū in vna essentia diuina maior est: sed etiam essentialis ex materia & forma conflata. Si autem de vniōe sermo sit à qua formaliter in genere causæ formalis inadæquata & partiali denominatione denominantur, maxima vniōnum est non tantūm dignitate: sed etiam in genere vniōis. Nihil enim persona diuina Verbi est magis vnum atque simplex.

39. Quoniam verò vniō hypostatica facta est inter Verbum diuinum, quæ est secunda persona SS. Trinitatis, & inter naturam humanam, quæ comprehendit corpus & animam, vt Scriptura iis ferè in locis, in quibus de vniōe hac sermo est, afferit: inde duo sequuntur, quorū alterum ad personam diuinam assumentem, alterum ad naturam humanam assumptam pertinet.

40. Ad personam assumentem pertinet: Quod vniōnem hypostaticam sequitur propriam esse secundæ personæ SS. Trinitatis, ita vt nec Pater, nec Spiritus sanctus incarnatus, vel homo factus sit: sed Filius Dei, tametsi Pater & Spiritus sanctus, vna cum Filio, ad vniōnem hypostaticam ex parte naturæ humanæ, efficientem vim contulerint: Quin etiam potuissent simili modo atque Filius hypostaticè naturam humanam assumere. Fuit verò consentaneum, vt Filius potius quām alia persona id munus sumeret. Quia decuit vt persona in assumpta natura mitti posset, & potestatem simul mittendi haberet: & vt idem esset Filius hominis & Dei, ne persone, si secus factum fuisset, confunderentur.

41. Naturam quidem diuinam S. Augustinus, S. Fulgentius, & alij ex SS. Patribus concedunt incarnatam fuisse, siue assumptissimam naturam humanam: sed cùm aliunde constet clarè, eorum sententiam nequaquam esse; quod natura

natura diuina immediate naturam humanā assumpserit: vna enim cum Scriptura sacra & Ecclesia agnoscunt solū Dei Filiū, non Patrem aut Spiritum sanctū in carne aspergibilē missum esse: Non est ex hac ipsorū loquendi forma sumenda errandi occasio; vt existimemus naturam diuinā esse quæ immediate naturam humanam hypostaticè ascuerit, vel vt Durandus putat, quæ principaliter & immediate terminauerit dependentiā naturæ humanæ: sed impropria significatione eos vti voluisse existimare debemus, vt aliud noluerint quām indicare illam ipsam vniōnem, quæ est inter naturam diuinam & humanā mediante atq; intercedente Verbo, eò quod essentia diuina est vna atq; eadem res quæ est Verbum. Nam cùm huius generis vniō appellationem propriam non habeat, neque remota ipsa possit personalis vniō inter Verbum & naturam humanam perfectè cōprehendi, eandem appellationem meritò, quæ comparatione ad naturā humanam Verbi propria est, in illam etiam accommodare voluerunt.

42. Posito autē quod natura diuina humanā immediate non assumpserit, Quæstio celebris est reliqua quæ hinc enascitur. An diuina saltē natura possit immediate naturam humanā assumere, ita vt quemadmodū iam ex persona & natura humana, ita ex natura diuina & humana fiat vna immediate substantia? Ad quam nostra quidē sententia respondendū est: non posse. Quia cum naturæ humanæ dependentia respiciat determinatè perfectionē personalitatis creatæ formaliter vt perfectio personalis est, nō potest immediate assumere naturam humanam nisi id, quod supplere potest vicem personalitatis creatæ formaliter vt perfectio personalis est: at natura diuina hanc formaliter supplere non potest: quia non est persona formaliter: Igitur immediate naturam humanam assumere non potest.

43. Alterum, quod ex prædicta conclusione sequitur, & ad naturam assumptam pertinet, est: Verbum diuinum assumpsisse, quidquid integritate naturæ humanæ continetur. Huiusmodi est anima rationalis, corpus organicum ex carne, ossibus, neruis ac similibus coagmentatum: Ex quatuor humoribus saltem sanguis perfectus & qui dicitur vitalis; quia per se ex conditione formæ suæ ad integratatem corporis humani pertinet. Has igitur partes omnes censemus est in vniione hypostatica cum Verbo diuino copulatas fuisse.

44. Cui corollario consentaneum est, ut similiter fateamur, posse quamvis naturam singularem substantiæ siue perfectam siue imperfectam, que realiter à gradu personæ siue suppositi distinguitur, assumi à Deo personaliter. Quia si potest personaliter assumi sanguis & corpus, quæ sunt in numero substantiarum irrationalium & imperfectarum: Ergò quævis substantia assumi potest. Non enim ratio apparet, ob quam repugnet magis substantias assumi cæteras quam corpus vel sanguinem: Et quidquid repugnantia siue contradictientia non includit, id fieri per diuinam potentiam potest.

C A P V T S E C V N D V M,
F N Q V O M A I E S T A S, Q V A M
Sectarij Christo secundum naturam huma-
nam falsò tribuunt, expenditur.

45. Quemadmodum quo proprietor quis ad ignem accedit, eò inde maiorē calorem percipit: ita quia Christi humana natura propinquitate summa Deo per vniōnem hypostaticam coniungitur, omnibus cælestium donorū ornamenti statim ab initio conceptionis redundare cœpit:

ita

ita vt non modò nulla perfectione (quam quidem æquum est cogitare cum fine ipsius, ob quem cōdita est, congruere) vñquam vlo tempore caruerit: sed omnium etiam substantiarum creatarum, & quæ fuerunt, & quæ sunt, & quæ futuræ sunt, pulchritudinem atque splendorem interuallo quamvis finito sed tamen longissimo superauit.

46. Hoc primùm testatus est S. Ioannes, inquiens: Vidi-
mus gloriam eius, gloriam quasi vñigeniti à Patre plenum
gratiæ & veritatis. Cuius sententiæ postrema verba etsi ali-
qui conentur ab antecedentibus ad subsequentia trans-
ferre, eorum tamen temeritatem vel imprudentiam satis
refellit quod sequitur: Et de plenitudine eius nos omnes
accepimus. Hæc enim verba dilucidè ostendunt, Euange-
listam antè quoq; de plenitudine Christi, non Ioannis Ba-
ptistæ, vt isti volunt, esse locutum.

47. Eiusdem autem veritatis locuples testis est S. Paulus in epistola ad Ephesios c. i. cùm inquit: Et constituens eum ad dexteram suam in cælestibus, supra omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & Dominationem, & omne nomen quod nominatur non solùm in hoc seculo, sed etiam in futuro, & omnia subiecit sub pedibus eius: & ipsum dedit caput super omnem Ecclesiam, que est cor-
pus ipsius. In quo loco non exprimitur tantùm gratia per-
sonalis Christi, vt Doctores loquuntur, sed etiam gratia
capitis.

48. Quæ cùm in quinque rebus sit posita: Primùm, vt omnes partes gratiæ, quibus per Ecclesiam totam homines quasi guttatum aspersi fuerunt, vñico complexu Christus vñus comprehenderit: Secundò, vt locum honoris primum atque amplissimum teneat: Tertiò, vt vniuersa Spiritus sancti dona, quæ ad regnum cælorum patefaciendum pertinent, per Christi meritum & cooperationem

ad similitudinē capit is in Ecclesiam diffundantur: Quartō, vt idem habeat in Ecclesia gubernanda potestatem atque summam autoritatem, cæteri ministeriali & vicaria tantū fruantur: Tandem, vt pro meritis cuiusque præmia atque supplicia velut supremus Iudex ex autoritate decernat: Omnes istæ gratiæ partes præfata & vniā Apostoli sententia in Christum simul conferuntur.

49. Neque est quod aliquis obiiciat: sermonem Apostoli referri ad Christum secundum naturam diuinam. Nam Christum ex tempore Incarnationis constitutum esse ad dexteram Dei, & tum primum omnem creaturam in illius potestatem esse traditam, factumque esse caput Ecclesiæ, eiusmodi sunt quæ in diuinam eius personam non conueniunt.

50. Cùm autem in Christo fuerit præter gratiam personalem & gratiam capit is vno hypostatica, de qua hucusq; disputauimus, & quam Theologi gratiam vnionis appellant, ea non est excludēda, vbi de plenitudine gratiæ Christi in Scriptura fit mentio. Nam ea Christo secundum naturam humanam etiam conuenit aliquo modo, qua ratione verè dicitur, Christum secundum naturam humanam fuisse terminatum Verbi diuini hypostasi. Non enim vnionis nomen complectitur tantū terminationem ex parte Verbi actiuam (quo genere loquēdi antè vsi sumus) sed etiam passiuam, quæ naturæ humanæ inest: quemadmodum suprà diximus.

51. Hoc velut ingressu ad Quæstionem Vbiquetariam patefacto, facilius perspicietur in quo Lutheranorum Concordistarum Vbiquetariorum sententia à cæteris discrepet. Cùm enim vniōnem hypostaticam, quemadmodum SS. Patrum, Doctorumque Orthodoxorum docet vniuersitas, cōfiteantur, hac doctrinam minimè cōtentī,

suam

suam præterea adiiciunt ac docent, naturam humanam ex hac vniōne hypostatica asscutam esse vt non tantū secundum rationem explicatam, sed & alio quodam modo inexplicabili supra omnem creaturam eueheretur; qui modus non in donis atque ornamentiis quibusdam creatis, vt ratio præfata, neque etiam in ipsa vniōne hypostatica: sed in alia quadam reali communicatione diuinæ Maiestatis ineffabili & ex vniōne hypostatica deriuata consistat.

52. Quippè virtute huius censem fieri, vt Christus non tantū secundum naturam diuinam: sed etiam secundū humanam omnia cognoscendo penetret atq; perspiciat, sit vbiq; & in omni loco præsens, Maiestatis diuinæ plenā habeat possessionem: ita vt diuinitas diuinam suam virtutem maiestatem & efficaciam per humanam naturam exerceat, operetur, & perficiat. Et ex eadem communicatio-ne demum proficiscitur ipsorum de descensu Christi ad Inferos dogma insanissimum; vt comminiscantur, Christum & Deum & hominem secundum efficaciam tantū (ipsorum enim opinione Christus secundum vtramq; naturam vbiique existit) ad Infera descendisse. Quæ cùm ex vniōne hypostatica nulla ratione sequātur, vt in progressu clarum faciemus, necesse est, vt aliam communicationem diuersam ab vniōne hypostatica, fingi ab iis existimemus; ita vt sit quasi aëtus secundus siue energia hypostaticæ vnionis.

53. Vt verò hoc Lernęum monstrum aptius minorique labore cōficiamus, multum refert perspectū habere vim eiusmodi propositionum, quę cum geminatione effeuntur: Christus secundum humanam naturam est mortalis, risibilis, secundum diuinam hypostasin est Deus, infinitus, &c. Hanc esse, vt restringant subiectum Christus, ne

pro

pro toto suo significato accipiatur, sed pro illa tantū parte, quam vocula geminata significat ac formaliter exprimit. Id quod perspicuè magis cerni potest in his propositionibus: album secundum albedinem est accidens, & album secundum suppositum est substantia: In quibus geminatio significat rationem, qua media copulatur cum albo prædicatum (ACCIDENTIS) esse albedinem, non suppositū: & rationem, qua media coiungitur cum albo prædicatum (SUBSTANTIA) esse suppositum, non albedinem.

54. His igitur positis, non argumentando vbiquetariorum dogma euertere conabimur, sed fundamenta solūm digito quasi indicare, quibus innixum per se sua sponte, impugnante nemine corruere necesse est.

55. Duo modi sunt, quibus naturę humanę diuina attributa, siue aliqua siue omnia communicari realiter cogitare possumus. Alter est, vt essentialiter siue intrinsecè natura humana intra limites suę Entitatis, & qua ratione à Verbo realiter distinguitur diuinorum attributorum perfectionem comprehendat, sibiisque vendicet. Alter, vt extrinsecè tantum per quandam ordinem dependentiæ natura humana in diuinorum attributorū communicationem veniat. Quomodo E. C. ferrum ignitum communicationem habet cum igne, & materia siue corpus cum anima, subiectum cum accidente, & natura specifica denique cum gradu subsistentiæ, cuius adiunctione una persona efficitur, &c.

56. Primi generis communicationem realem constat inter naturam humanam & attributa diuina esse non posse. Quia absque substantiali conuersione naturae humanae in diuinam ea nec fieri, nec cogitari potest. Adde impossibile esse, vt natura humana perseverate fiat. Ait enim Aristoteles ex omnium Philosophorum sententia: Essen-

tias

tias esse vti numeros, quibus si detrahas vel addas quantummodi quid, essentiam mutari necesse est. Denique ita clara res est, vt ipsimet Vbiquitatis Patroni hanc communicationem relicant ac damnent. Inquiunt enim communicationem inter naturam humanam & diuina attributa non esse essentialē, non esse talem vt perfectiones diuinæ proprium egrediantur subiectū, non transfundi ex Deo in humanam naturam.

57. Extrinseca verò communicatio est illa quidem inter naturam humanam & attributa diuina, qua ratione natura humana unita existit hypostaticè Verbo diuino, cum quo diuinorum attributorum perfectio in unam & eandem rem simplicissimā conuenit: Sed tamen utramcunq; partem deligant Aduersarij, siue hanc solam communicationem agnoscant; siue aliam introducere moliantur, vbiisque labuntur miseri, & repugnantibus sententiis semetippos iugulant.

58. Si enim, quod nolle videntur, unioni hypostaticæ soli insistunt, nulla unquam consecutionis forma ex communicatione inter naturam humanam & attributa Dei extorquere poterunt portenta illa sua: Christum secundum naturam humanam esse ubique præsentem: Christū vi communicationis realis esse secundum corpus & sanguinem in Eucharistia præsentem: Christum secundum naturam humanam omnium rerum scientiam diuinam habere.

59. Hæc enim nō sunt cum unione hypostatica coniuncta. Quod licet primū cernere exemplo unionis, quæ est inter corpus & animam, cum qua & SS. Patres & ipsi etiam Vbiquetarij unionem hypostaticā comparant. Non enim quia homo secundum animam est indivisibiliter in loco: Ita vt totus sit in toto loco, & totus in qualibet parte

D. loci;

loci; Ideo secundum corpus etiam est indiuisibiliter in loco. Nec quia homo secundum animam est substantia spiritualis, immaterialis & immortalis, vult & intelligit; Ideo secundum corpus est etiam substantia spiritualis, immaterialis, & immortalis vult atque intelligit: & tamen esse indiuisibiliter in loco, esse substantiam spiritualem, immaterialem & immortalem, velle & intelligere sunt attributa propria animæ rationalis.

60. Neque locus est perfugio: Vnionem hypostaticam & vniōnem inter animam & corpus non esse ab omni parte similem. Nam etsi discrepent in multis, in proposito tamen adeò cōueniunt inter se, vt maior videri debeat communicatio proprietatum inter animam & corpus, quam inter naturam & hypostasin. Quoniam suprà ostendimus vniōnem inter materiam & formam esse perfectiorem in genere vniōnis: eò quod ex natura singulari & hypostasi fit vna tantummodo substantia: ex materia & forma non tantum vna substantia, sed etiam vna essentia atque natura.

61. Deinde si ex vniōne hypostatica fieret, vt Christus etiam secundum naturam humanam esset ubique præsens, & diuina omnium scientia perfueretur, vt ipsi dicunt, causa esset quia esse ubique præsentem, & cognoscere omnia, sunt attributa diuinæ personæ, cum qua est vnità natura humana hypostaticè: at hypostasis diuina non tantum est ubique præsens, omnia cognoscens: sed & substantia spiritualis, ab æterno existens, omnipotens, Deus, Verbum, infinitus, interminabilis, creator omnium, beatitudo; Ergo Christus secundum naturam humanam, virtute vniōnis hypostaticæ, est substantia spiritualis, ab æterno existens, omnipotens, Deus, Verbum, infinitus, interminabilis, creator omnium, beatitudo Sanctorum, &c.

62. Hoc

62. Hoc autem falsum est. Primùm, quia cùm Verbum sit vnitum etiam vicissim naturæ humanæ hypostaticæ, virtute eiusdem vniōnis Verbum diuinum secundum diuinam hypostasin particeps esset omnium attributorum naturæ humanæ: ita concedendum esset pari ratione Verbum diuinum vt Verbum diuinum, esse mortale, esse ex Maria virgine, esse circumcisum, flagellis cæsum, cruci suffixum, mortuum: quæ non tantum falsa sunt, sed etiam in piis auribus blasphema: Falsum igitur & impium est asserere, Christum secundum naturam humanam propter solam vniōnem hypostaticam esse ubique præsentem, omnipotentem, cæterisque naturæ diuinæ attributis gaudere.

63. Deinde communis est sententia Theologorum: Potentia Dei absolute posse fieri, vt lapidem assumeret Deus hypostaticè. Quod si fieret, sequeretur igitur virtute vniōnis hypostaticæ lapidem illum vt lapidem, & secundum naturam lapideam fore Deum, omnipotentem, creatorem, beatitudinem: & quod non tantum absurdum esset, sed etiam ridiculū, lapidem vt lapidem prædestinare, prouidere, velle, intelligere & aliæ sexcentæ blasphemiae.

64. Tertiò. Quamvis opinio Auerrois de formis elementorum manentibus actu in mixto falsa sit, nostro quidem iudicio, tamen negare non possumus, illam opinionē esse de re quæ fieri potest. Quo posito necesse est vt quatuor elemēta hypostaticæ cum uno atq; eodem mixti supposito coniungantur; sicut modò natura humana vnitur Verbo diuino, exceptis semper imperfectionibus, quæ in hac vniōne, vt ex antecedentibus perspicitur, locum non habent: sed ex hac vniōne hypostatica inter elementa & mixtum minimè consequeretur, vt vel proprietates mixti tribui possent elementis secundum naturam ele-

D 2 menta-

mentarem, vel proprietates elementorum mixto secundum naturam mixti: non enim veræ essent ciusmodi propositiones, sed ridenda potius: Leo quatenus in se contineat ignem rugit: quatenus aqua permixtus est currit, quatenus ex terra constat est animal viuens, &c. Igitur nec dicendum est, Christum secundum naturam humanam vi vniōnis hypostaticæ attributorum diuinorum sibi perfectionem vendicare.

65. Demum eadem veritas ex natura geminationis perspicue cognoscitur. Nam vt antè docuimus, vox geminationis in proposito vim habet restringendi & significandi prædicatū conuenire subiecto, mediante significato formalī, quod vocula geminata significat: sed vi vniōnis hypostaticæ non efficitur vt Christo per naturam humanam conueniant attributa diuina: vt perse manifestum est: ergo vi vniōnis hypostaticæ Christus non est vbiq; præsens & omniscius: quod Vbiquetarij mordicus obtinere co-nantur.

66. Restat igitur si saluanda est Vbiquitas, vt hoc perfugio exclusa, aliud querat. Necesse est, vt huc se recipiat tandem: Inter Verbum diuinum & naturam humanam esse aliam quandam ineffabilem vniōnem, ex qua fiat vt Christus secundum naturam humanam sit vbiq; præsens, & in reliquis attributis diuinis cum persona diuina realiter communicet. Quo cùm venimus, plenè ad portum nauis appulisse videtur.

67. Nam si alia quædam quām hypostatica vnio inter Verbum diuinum, & naturam humanam interuenit, huius necesse est vt testimonium vel ex sacris literis, vel ex traditionibus Ecclesiasticis indicium aliquod proferatur. Quia doctrina fidei de rebus supernaturalibus non ex arbitrio nostro: sed ex diuina autoritate constituenda est.

Quæ

Quæ autem Scriptura, quæ traditio, quis Doctorum, alterius quām hypostaticæ vniōnis vsquam meminit? Cui ex tota antiquitate in mētem venit, vel somniare de vniōne alia quām hypostatica? An Deus aliis non nisi per Scripturam & per Ecclesiam loquitur, Fratribus autem de Concordia ore ad os, sicut olim Mosi, loquutus est?

68. At multa Scripturæ Antiquitatisque testimonia in suo Concordiæ libro in vnum accumulant. Non est satis multa testimonia in medium adducere. Nam etiam Dæmon contra Christum ad stabiliendam temeritatem Scriptura est vsus. Videndū quām accommodatè ad rem propositam demonstrandam. Nihil verò minus aptum ad euincendam aliam vniōnem ab hypostatica afferri potest, quām sunt testimonia, quæ ab istis afferuntur: cùm igitur aliis nisi Scripturam proferant, fidem habendam esse negent, ipsis sine scripto fides habeatur? Quid, dicent ne: communicationem esse aliam inter Verbum & naturam humanam: sed non esse vniōnem aliam præter hypostaticam? Relabuntur igitur ad ea quæ pluribus rationibus euersa iam sunt. Nam realis communicatio est formaliter vnio. Etsi enim generatim duplex sit communicatio; quarum altera in affirmatione versatur: altera realis est, & obiectum affirmationis: de hac, non de illa sermo est. Et hæc realis communicatio non est aliud, quām vnio aliquorum inter se: ergo si alia est communicatio int̄ Verbum & naturam humanam præter communicationem hypostaticam, alia etiam est vnio: vel si non est alia vnio, neq; alia erit communicatio quām hypostatica: ita coguntur intuiti ad vniōnem hypostaticam reuerti, à qua non tam repulsi antè, quām sponte recessisse videbantur.

68. Quod autem communicatio realis sit vnio aliquorum inter se, tām est manifestum, vt nihil clarius. Nam hy-

postatica primūm vno est cōmunicatio, nec alia de causa, quām quia vno est. Deinde communicatio realis est fundamentum & causa ex parte obiecti, quarum vnum de altero affirmetur: sed causa ex parte obiecti cur vnum de altero affirmetur est vno. Nam Philosophi definientes prædicabile, dicunt illud esse, quod alteri inest: quodque alteri inest, oportet vt cum eodem coniunctionem habeat: ergò communicatio est formaliter vno. Hic ergo existus præclusus est. Fortè autem dicent, communicationem & vunionem se putare pro eodem: aliamque esse vunionem hypostaticam, aliam in qua naturæ humanæ Christi diuina attributa communicantur: quæ quia consequitur vunionem hypostaticam Christi, ideo separati illius mentionem nullam sed hypostaticæ duntaxat in Scriptura fieri.

70. Pari tamen facilitate ab hoc perfugio etiam reiiciuntur. Nam vel vno hæc intrinseca est, vel extrinseca. Nō est intrinseca, vt suprà clarè demonstrauimus, accedente etiam testimonio Aduersariorum. Si autem sit extrinseca, oportet vt vel substantialis sit; ita vt vnum Ens per se cum attributis diuinis efficiat: quod est impossibile. Quia hypostatica vno in genere substantiæ ultima est. Constituit enim personam cui ex intrinseca ratione repugnat vltierius in genere substantiæ perfici. Idem namque est persona quod substantia perfecta & incommunicabilis: quæ proinde accessionem in genere substantiæ admittit, eo ipso euincitur, substantiam perfectam non esse neq; incommunicabilem. Siautem ita substantialis sit, vt non constituat vnum Ens per se, non potest vim habere, vt naturam humanam efficiat participem attributorum diuinorum. Cùm enim vno & communicatio idem sit, & hypostatica vno, quæ perfectior est, ita vt vnum Ens per se constituat,

non

non habeat hanc vim, credibile non est eam vim inesse vunioni, quæ multis partibus inferior est & imperfector.

71. Neque obtrudi nobis potest communis ipsorum locus: Ineffabilem esse vunionem, ideo nihil nos proficere. Nam dato vunionem illam esse ineffabilem, tamen necesse est substantialis esse, eoque posito vel vnum Ens per se efficere, vel non efficere. Quia inter ea quæ contradictoriè opponuntur nihil est medium. Cùm ergo quidquid dicant, eos in absurdâ & falsa incidere necesse sit; Nec substantialis esse potest, quæ vnum Ens per se efficiat; neque substantialis, quæ non efficiat vnum Ens per se: vnde necesse est, nec ineffabilem vunionem esse posse.

72. Cæterū omittamus hæc, demus vunionem vel communicationem aliquam præter vunionem hypostaticam inter naturam humanam & perfectionem diuinam esse possibilem: modò aliqua ratione hanc possint Scripturæ testimonio, quo ipsi putant omnem de fide controversiā definiendam esse, reddere perspicuam atq; certam. Conditio æqua est vt non possint conqueri. Quia cùm fidei quasi basis sit & fundamentum diuina authoritas, nihil credendum est, quod illius testimonio caret.

73. Hoc ergò primum atque potissimum est argumentum quo velut ariete vtuntur. Quæ Scriptura affirmit, Christum accepisse in tempore, ea non secundum diuinitatem, sed secundum naturam humanam accepit: sed Scriptura confirmat: Christum accepisse in tempore diuinam excellentiam Matthæi 28. Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra. Ioannis 13. Sciebat Iesus quod omnia dedisset ei Pater in manus. I.ad Cor. 15. Omnia subiecit sub pedibus eius, ergo Christo etiam secundum humanam naturam communicata est diuina excellentia.

74. Ad-

74. Addunt deinde duo testimonia, quorum alterum ex S.Ioan.desumptum est, c.1. & 6.vbi potestas viuificanti, iudicium ferendi & emundandi ab omni peccato tribuitur Christo secundum humanitatem. Alterum est S. Pauli ad Collos. 2. dicentis : plenitudinem diuinitatis habitare in Christo corporaliter. Mira leuitas. hæc nimurum rationum momenta illa, quibus orbem Concordistæ obscuri homunciones quasi face colluscent.

75. Possumus ad hoc argumentum respondere vñico verbulo : propositionem medium esse falsam: & ruet tota machinatio. Quomodo probabunt negatam propositionem? Inania sunt quæ afferunt. Velenim exponuntur de redēptione, de excellentia potestatis Christi, de plenitudine gratiæ: quæ non sint in numero diuinarum perfectionum: vel explicantur de diuina excellentia: & tum de est quod non in tempore, sed absolutè sine temporis annotatione Christo tribuuntur.

76. Prostrati sunt, frangantur etiam. Maiori duplex potest sententia sibiici. Altera est; Quæ, Scriptura affirmat, Christum accepisse in tempore cum accessione perfectionis, ita vt cresceret perfec̄tio, ea non secundum diuinitatem, sed secundum naturam humanam accepit: verissima est: sed in eodem sensu assumpta propositio media falsa est. Altera sententia est generalior, & à restrictione libera: quæ, Scriptura affirmat, Christum accepisse in tempore siue cum incremento perfectionis, siue absque perfectionis incremento, ea non secundum diuinitatem, sed secundum naturam humanam accepit: falsa est: Christus enim dicitur in tempore accepisse naturam humanam, quando S.Ioannes dicit, Verbum factum esse carnem. Et S.Paulus, Christum accepisse formam serui, ad Philip. 2. cùm tamen falsum sit Christum secundum humanam naturam:

turam accepisse naturam humanam, seu formam serui. Secundum illam enim rationem accepit naturam humanam, qua mediante, illam sibi copulauit hypostaticè: sed personalitate diuina intercedente illam sibi copulauit: ergo secundum personalitatem, non secundum naturam humanam, formam serui accepit. Maiores vero vel Minori subtracta non est opus laborare in euertenda consequentia.

77. Datis vero Maiores & Minores, ac toto arguento concesso, adhuc tamen non sequitur quod instituerunt. Nam Christum secundum humanitatem accepisse diuinorum excellentiam, duobus modis potest intelligi: Vel ita vt non subsit aliud, quā naturam humanam Christi unitam esse hypostaticè Verbo diuino: eaque ratione venisse in communicationem realem diuinæ excellentiæ: & hoc etsi verissimum sit, non tamen est illud quod isti contendunt; alio scilicet quodam genere vñionis quā est vñio hypostatica, diuinam excellentiam conuenire naturæ humanae, hoc enim illos dicere debere ante probauimus: quippè virtute cuius natura humana est vbiique locorum præsens, omniscia, &c. quæ in vñione hypostatica minime continentur: Vel ita, vt naturam humanam intelligent esse rationem qua mediante affirmantur de Christo diuinæ perfectiones. Hoc est quod isti volunt. Quia hunc sensum efficiunt propositiones, in quibus naturam humanam geminamus, quibus isti se in propria significacione vti profitentur. Estque à vero longissimum, Christum secundū humanitatem accepisse diuinam excellentiam: Non enim diuinitas ita est cum natura humana connexa, vt ea in Christum collata, necessit cogitare Christo conuenire diuinam excellentiam. Neque ex connexo Maio-

E
oris

ioris & Minoris quidquam simile sequitur. Quia Maior et si vniuersalis sit, quando tamen applicatur ad diuinam excellentiam, ita ut significet Christum secundum humanitatem diuinorum esse factum participem, priorem sensum efficit, in quo eodem accipitur Minor.

78. Quibus perspectis quis non iure mirari posset rem tanti ponderis, quae salutem continet non momentaneā, sed sempiternam, non corporis, sed animarum, quae Christi sanguine sunt redemptæ, non maioribus præsidiiis contra totius orbis sententiam stabiliri?

Verūm ut istorum temeritas adhuc clarius in oculis omnium luceat, proponemus argumentum, quod longè fortius stringit, neque tamen est eiusmodi, quod homines prudentia & constantia præditos debeat de sententia moruere.

79. Quod Scriptura significat cōuenire Christo secundum rationem qua mutabilis est, id Christo conuenit secundum naturam humanam: sed excellentia diuinorum Christo conuenit secundū naturam mutabile: ergo Christo excellentia diuinorum conuenit secundum naturam humanam. Ut Minoris confirmatio brevior sit, ponamus eandem esse rationem personalitatis & aliorum diuinorum attributorum, quae Christo propter personalitatem conueniunt. Hoc posito probatur personalitatem Verbi conuenire Christo secundū naturam mutabilem. Secundum naturam mutabile Christus est vnitus personalitati diuinæ: ergo secundū eandem conuenit Christo personalitas. Consequentia videtur perspicua. Quia inter quæ est vnio, eorū vnum conuenit alteri. Antecedens probatur, secundū eam rationem secundū quam terminatur personalitate diuina vnitur personalitati: hæc autē ratio est natura

tura mutabilis, nimirum natura humana: igitur secundum naturam mutabile vnitus est personalitati diuinæ: Et primam cum ultimo coniungēdo: ergo secundum naturam humanam conuenit Christo diuina perfectio.

80. Respondeatur, dato in primis argumento, non sequi quod Aduersarii est propositum: aliam scilicet esse inter humanitatem & Verbum vniōnem, quām est hypostatica: sed sequitur tantū, propter vniōnem hypostaticam inter Verbum & humanitatem hunc modum loquendi approbandum esse: Christus secundum naturam humanam habet aliquo modo diuinam hypostasin, &c. Verūm neque hoc rectè probat argumentum. Nam geminationis vis est, non, ut significet qualemcunq; inter significatum vocis geminatae & prædicatum connexionē; sed ut significet ita cum illo connexum esse prædicatum, vt non possimus cogitare prædicatum inesse subiecto, nisi cogitemus antè inesse illam rationem significatam voce geminata. Est autem falsum cum humanitate Christi vel natura mutabili ita esse connexam personalitatem diuinam, vel personalitatis diuinæ attributa: Igitur argumentum nullam vim concludendi habet.

81. Sed quid ad reliqua duo testimonia respondemus? Quod attinet ad locum ex S. Ioanne adductum, in quo Christum insinuatur habuisse secundū humanam naturā vim emundandi, viuificandi ac redimendi, &c. tantū petimus vt nobis respondeant Aduersarij: Annon Christus nos verè redemerit, viuificauerit mundaueritque ab omni delicto, ut Scriptura loquitur, quando crucifixus, & mortem perpeſsus est nostri redimendi causa: quemadmodum ipse Christus testatur apud Matth. c. 20. inquit, Filius hominis venit dare animā suam pro multis. Et

Apostolus Paulus ad Rom. 3. quem proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine suo: Si annunt, quod facere debet, inde colligimus viuificare, mundare, redimere, &c. non esse simpliciter & absolutè diuinam perfectionem. Quia crucem & mortem pati tantum absunt à diuina perfectione, ut nullo modo possint in Deum cedere ut Deus est. Sed est distinguendum: viuificare, mundare, redimere dicitur in Scriptura non tantum is, qui est causa principalis vitae spiritualis ac remissionis peccatorum efficiens in nobis gratiam, qua peccatorum frides eliduntur, & nos in cœlestiū spirituū ordinem cooptamus: sed etiā dicitur viuificare & mundare is qui se causæ principali præbet instrumentū & quasi organum in efficienda gratia: illud conuenit Christo secundum diuinam naturam non secundum humanam: hoc secundum humanam ita ut non secundum diuinam: Scriptura autem modò de primo genere viuificationis, modò de secundo loquitur; ita ut ex circumstantiis colligendum sit, de quo ex his speciatim agat. Veligitur volunt Sectatores isti, Christo tribuivim principalis causæ in viuificando & redimendo; & negamus eam tribui Christo secundum naturam humanam: vel volunt tribui vim tantum causæ instrumentariæ: & concedimus eam conuenire secundum naturam humanam: quæ tamen quia non est ex genere diuinorum perfectionum, non sequitur, Christo secundum naturam humanam tribui perfectionem diuinam.

82. Quod autem dicit S. Paulus totam plenitudinem diuinitatis in Christo habitare corporaliter; sententiam planam efficit: nimis in Christo non esse diuinitatem tantum ratione effectus & gratiæ; quomodo est in cæteris Sanctis: sed verè ac realiter, qua ratione per vniōnem hy-

posta-

postaticam, immediatè natura humana ita cum diuinitate coniuncta est, ut vna ex vtraque fiat substantia, quemadmodum ex natura singulari & gradu personalitatis creatæ proprio vna fit substantia, propter cuius vnitatem personalitas rectè dicitur inesse realiter in illa. Quo modo autem S. Joannes mysterium Incarnationis describens dixit, Verbum esse factum non hominem sed carnem; ut significaret non phantasticum sed verum & humanum corpus esse in societatem hypostaticam assumptum: ita eadem de causa S. Paulus, corporaliter, dixit, ut notaret, non tantum animam sed corpus etiam gaudere Verbi hypostatica coniunctione.

83. Vtraque interpretatione vsus est S. Augustinus in epistola 57. ad Dardanum, cui mirum esset interpretationem Sectariorum in mensuram non venisse, si Vbiquitas, non dico totam Ecclesiam illorum temporum peruagata fuisset, sed vel minimum angulum plateæ alicuius tenuisset, vel solùm potestatem se in animos hominum insinuandiliberam habuisset.

84. Si autem ita se habent causæ Vbiquitariæ firmamenta, profectò in nihilum abit Vbiquitas. Nam suprà eosque redacta res est, ut Vbiquitarij causam suam probare tenterentur, ut nisi probassent, litem perderent. Nisi enim hoc probent, ita ratiocinari possumus: Deus non nisi per Scripturam & Ecclesiam loquitur: dogma vbiquitarium neque in Scriptura neq; in Ecclesiæ doctrina pérspicuum est: ergo merum est somnium.

85. Supersunt argumēta horum alia quæ quidem quod omnino leuia essent, statueramus omittere: sed quia insignem Aduersariorum in hoc dogmate defendendo ignorantia demonstrant, nonduximus esse prætereunda. Com-

municatio, inquiunt, quæ inter naturam humanam & diuinam hypostasim interuenit, non est verbalis, sed realis: Sed realis in hoc consistit, vt tota diuinitatis plenitudo corporaliter vt in proprio corpore liberrimè luceat, & in natura humana, cum natura humana, & per naturam humana, diuinam suam virtutē, maiestatem & efficaciam exerceat, operetur & perficiat, ita vt Christus secundū naturam humanam non quædam tantum norit, alia ignoret, & aliqua tantum praestare possit; sed omnia norit, omnia possit: ergo hæc est communicatio, quam Christi humana natura per vniōnem hypostaticam est adepta.

86. Nolumus anfractibus vti. Negamus minorem. Suppeditat autem nobis hæc illorum futilitas nouū argumentum. Quando docent, quod diuinitas totā suam plenitudinē per naturam humanā exērcet, ita vt Christus secundū naturam humanam omnia norit & possit; nolumus attendere propriam verborum significationem; sed petimus duntaxat, vt declarēnt, quid his verbis à parte rei subiectū sit? Si dicant aliud non subesse quām naturam humānam ita esse coniunctam cū diuina hypostasi, vt vnam faciat cum illa substantiā, sicut ex hypostasi creata & natura humana in ceteris hominibus sit vna substantia perfecta, & hac coniunctione intercedente ea quæ conueniunt hypostasi diuinæ communicari naturæ humanæ Christi, qua ratione sunt vna atque eadem res quæ est diuina hypostasis: cur in nos ita se se incitant, quasi aliqua inter nos & ipsos sit non de verbis, sed de re ipsa dissensio? hoc enim est quod affirmamus, quod verba, & scripta nostra testantur. Deinde: ergo quādo explicant præsentiam corporis Christi in Eucharistiæ sacramento congruenter ad vniōnem hanc hypostaticam, occulte cū sacramentariis conspirat.

Seque-

Sequelam hanc facilē est ostendere. Quia non aliter docent Christum esse præsentē in Eucharistia quām quomodo virtute vniōnis hypostaticæ est præsens vbiq;: sed virtute vniōnis hypostaticæ non est humanitas Christi vbique præsens, ita vt in seipsa existat in omni loco: sed qua ratione est vniā hypostaticè personæ diuinæ quæ est vbiq;: ergo simili ratione docent humanitatem Christi non secundū seipsum, sed ratione vnitæ secum personæ diuinæ esse præsentem in Eucharistia: quod est dogma Sacramētiorū.

87. Verū si hæc eis explicatio nō satisficit, neq; mentem ipsorum assequitur, sed aliud genus mōstri verbis hisce suis alunt: ergo Scripturas in testimonium huius adducant: vel si Scripturas in promptu non habent, vt ex antecedentibus elucet, Patres, Concilia & Ecclesiæ de hac re sententiam. Si enim alij aduolent, qui eodem & iure & supercilio, quo ipsi authoritatem sibi Euangelicę veritatis vendicent, & hoc monstrum Vbiquitatis de loco suo turbare conentur, quibus instrumentis atq; armis eos repellent? Si item hæc explicatio non placet: ergo eadem ratione qua præsentia in omni loco humanitati Christi tribuunt, tribuant & infinitam, & omnipotētiam, & æternitatem, & reliquā personæ diuinæ attributa. Quia videlicet eadem est ratio omnium: Sed ita tribuunt humanitati Christi præsentiam in omniloco, vt non tantum verū sit dicere, Christum secundum humanitatem esse vbiq;: sed etiam, humanitatem ipsius esse vbique præsentem, ergo etiam verum erit ex ipsorū sententia, humanitatem Christi esse infinitam, esse omnipotentem, esse æternam.

88. Quod si fatentur, quis nō videat Vbiquitatem cum Eutychiana hæresi conuenire? Quomodo à se Idolatriæ crimen remouebunt? Nam Idolatriæ ratio hæc est:

hono-

honorem diuinum Deique proprium in creaturam transferre. Hac enim de causa Gentiles cum hominibus excellentibus, spiritibusq; creatis thura & sacrificia detulerunt, Idololatras fuisse intelligimus. Si autem Christi humanitati recte tribuunt attributa diuinitatis, ita ut sit non tantum ratione personae assumentis vbiq; præfens, sed ipsa etiam in se: ergo eodem modo honorem quoq; diuinum ei tribuant necesse est; nimis ita ut conueniat illi non tantum ratione personae assumētis, sed etiam ratione propriæ & creatæ excellentiæ. Quia honoris amplitudo excellentiam atq; sublimitatem eius, cuius est indicium, sequitur: ergo Idololatæ sunt. Quomodo deinde consentit quod dicunt diuina attributa non egredi propriū suum subiectum? Humanitas enim Christi nec est, neq; continet diuinam hypostasim.

89. Si huic loco occurrant, non ita se tribuere præsentiam in omni loco humanitati Christi, ut vera sit hæc propositio: Humanitas Christi est vbiq;: tum recidunt in Sacramentariorum errorem: Nam cum eodem modo fateantur Christum esse præsentem in Eucharistia, quo modo est vbiique, ergo si humanitas Christi non est vbiq;, humanitas Christi non est in Eucharistia præfens. Ecce igitur Sacramentariorum virus sub pelle Vbiuitatis reconditum.

90. Argumentum deniq; obiiciunt eiusmodi. Vbicunque locorum demonstrato filio Dei est verum dicere, hic est homo: ergo humanitas Christi est vbiique præfens.

91. Si noster isti dignarentur vti confilio, hoc daremus ut nunquam loquerentur. Quia stultus quamdiu tacet videtur sapiens. Quid hoc argumento lepidius? Igitur quando in Iudæa Christus est in crucem actus: in Ægypto, in Germania, in Hispania, in Polonia est mortuus: immo nec cœlum

cœlū fuit expers mortis, in cœlo fuit Filius Dei mortuus, Angelii in cœlo funus habuerunt. Quia vbiunque locorum in cœlo, in Germania, in Hispania, demonstrato Filio Dei quo tempore Christus crucifixus est & mortuus, fuit vera hæc affirmatio: Hic est homo, hic est mortuus. Quā in hoc argumento non fuerunt memores suæ doctrinæ, quam alibi tradunt: Christum ante resurrectionem non exercuisse suam Maiestatem, non fuisse vbiq;, sed tantum vbiq; esse potuisse? Hanc enim doctrinam funditus enerit argumentum. Nam antecedens fuit verum etiam quo tempore Christus mortuus est, vbiunque demonstrato Filio Dei, hic est homo; vel igitur necessaria est consequentia, & consequitur, Christi naturam humanam fuisse ante resurrectionem etiam tempore mortis vbiique, quod cum doctrina ipsorum præfata è diuerso pugnat, vel non est necessaria consequentia, sed ex arbitrio Christi suspenfa, quemadmodum ipsi somniāt, tunc ridiculi sunt, quod in argumentando ex antecedente inferunt conclusionem voluntariam. Si enim voluntariè infertur, quem aduersarium putant fore adeò stultum, ut negare debere non arbitretur? Ipsi scilicet soli sapientes sunt, ut ex antecedente colligant quod necessariò non sequitur.

92. Itaque negamus consequentiam. Nam similis forma consecutionis est hæc: Demonstrata anima hominis in pede, verè dicitur, hæc est formainformā oculi: ergo forma informans oculi est in pede. Nulla est consequentia, nisi formæ vocabulum in consequente accipiamus materialiter, ut Dialectici loquuntur, pro anima scilicet, quæ est forma: Quomodo etiam concedimus ex hoc antecedente: vbiunque locorum demonstrato Christo, est verum dicere, hic est homo; recte inferri: ergo homo est vbiique, id est Christus, qui est homo, est vbiique. Sed sicut aliud est

F Chri-

Christus, vt persona diuina, aliud Christus vt homo sive naturahumana: ita non valet consecutio: Christi persona est vbiique: ergo Christus vt homo, vel natura humana est vbiique. Quia consecutionis affirmatiuę nexus nititur hoc principio: Quidquid affirmatur de vno, idem affirmatur de altero, qua ratione est idem cum illo. Sed nimis multa, finis imponendus est. Hæc enim satis esse videntur vt appareat, quod initio diximus; iis fundamētis Vbiquitatem suffulam esse, vt sine hoste, sine machinis bellicis concidat per se. Quid ergo afferamus ultra iam vel Conciliorum de vnione hypostatica decreta, vel Doctorū sententias, vel Ecclesiæ iudicium certissimum, quasi hostem confectum iam denuo iugulaturi? Nolumus in cane mortuo hastam & ferrum frustra retundere. Itaque hic finis esto.

Laus Deo & D. VIRGINI, &c.

Cum facultate Superiorum.

ERRATA.

In theſi 45. ſuperauerit. rh. 66. planè. rh. 69. quare pro quarum. rh. 70. proinde ſi. rh. 77. in fine pro. Et ea, Et hac.

AD ORNATISSIMVM
D. M. DAVIDEM PVECHOVER
STRAVBINGENSEM BOIVM, IMPERIALIS
Collegij ad Veterem Capellam D. Virginis Ratis-
bonæ Canonicum, amoris ergo scripta

A
M. IOANNE VVINZETO
SCOTO, SS. THEOLOGIÆ STU-
DIO SO.

Mmensum ut quondam Dauid superaffe Gyantem,
Et Solymam victo gentem seruaffe Tyranno,
Dicitur, haud vano iactis conamine faxis,
Atq; idem ut ſpecimen teneris ſimul edidit annis,
Qualis non longo foret is poſt tempore belli
Dux, ouium primū custos: tua ſic quoq; Dauid
Virtus qualis erit, teneris ſe ostendit ab annis,
Dauidem ut referast am re, quām nomine vatem.
Semina nam ut taceam virtutum iacta tuarum,
Quām magnam in molem creuerunt, quām tua longè
Diffudit ſe pietas, doctrināq; Quid non
Promittunt nobis, quid non vel maxima fponent
Ingenij argumenta tui, voluentibus annis?
Sunt ſanè indicia, & ſigna haud obscura, futurum,
Ut contra hæreticos, poſtquam tua creuerit etas,
(Non ignota loquor) poteris pugnare Gyantes:
Quodq; reportabis ſumma cum laude triumphos.
Ergo age, perge alacer, neq; me ſententia fallet,
Sed neq; ſi pergas, ingenſtib; gloria déerit.

F I. N I S.